

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคอเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๘

แปล โดยพยัญชนะ

๑. เถโร ปิณฺหาช จริคฺคํ ปวิสนฺโต ตํ ทกฺขิณทฺวาเรน นีหริยมาณํ
ทิสฺวา พนฺธนํ สีลิตํ กาทเรตฺวา ปุพฺเพ ตยา ปริจิตํ กมฺมกุจฺจานํ ปุณ
อวชฺเชหิตี อาท ๑ โส เตน โอวาทน สตุปฺปาทํ ลภิตฺวา ปุณ
จตุตฺถชฺฌมานํ นิพฺพุตเตสิ ๑ อถ นํ อาฆาตนํ เนตฺวา มาเตสฺสามาติ
สุเล อุตฺตาเสสุ ๑ โส น ภายติ น สนฺตสฺติ ๑ อถสฺส ตสฺมี ตสฺมี
ทิสภาเก จิตา มนุสฺสา อสิสฺตติโตมราทีนึ อวฺชานึ อุกฺขิปิตฺวาปี ตํ
อสนฺตสนฺตเมว ทิสฺวา ปสฺสถ โภณฺโต อิมํ ปุริสํ อเนกสฺตานปี
อวฺชหฺตฺถานํ ปุริสานํ มชฺฌเนว จมฺภติ น เวชฺติ อโห อจฺฉริยนฺติ
อจฺฉริยพฺภูตชาตา มหานาทํ นทิตฺวา รณฺโณ ตํ ปวตฺตี อโรเจสุ ๑
ราชา ตํ การณํ สุตฺวา วิสฺสชฺเชถ นนฺติ วตฺวา สตุถฺ สนฺตีกปี กนฺตฺวา
ตมตฺถํ อโรเจสิ ๑ สตุถฺวา โอภาสํ ฝริตฺวา ตสฺส ชมฺมํ เทเสนฺโต อิมํ
กาถมาห

โย นิพฺพนฺนุโจ วนาธิมฺตุโต
วนมฺตุโต วนเมว ชาวตี
ตํ ปุคฺคกฺลเมว ปสฺสถ
มฺตุโต พนฺธนเมว ชาวตีติ ๑

ตสฺสตุโถ โย ปุคฺคกฺล คีหิภาเว อาลยสงฺฆาตํ วนนฺจํ ฌทฺเทตฺวา
ปพฺพชิตตฺยา นิพฺพนฺนุโจ วิหารสงฺฆาเต ตโปวเน อธิมฺตุโต ฌราวาส-
พนฺธนสงฺฆาตา ตณฺหาวนา มฺตุโต หุตฺวา ปุณ ตํ ฌราวาสพนฺธนํ
ตณฺหาวนเมว ชาวตี เอวนตํ ปุคฺคกฺล ปสฺสถ เอโส ฌราวาสพนฺธนโต
มฺตุโต ปุณ ฌราวาสพนฺธนเมว ชาวตีติ ๑

แปล โดยอรรถ

๒. เอกสมัย กิร กาลे พหู สนธิจเฉทกปนุถฆาตกมนุสฺสฆาตเก
 โจเร อาเนตฺวา โกสตรณฺโวย ทสฺเสสฺสุ ๑ เต ราชา อนฺทพฺพนฺชนรชฺช-
 พฺพนฺชนสงฺขลิกพฺพนฺชนเหหิ พฺพนฺชานเปสิ ๑ ตีสมตฺตตปิ โข ชานปทา ภิกฺขุ
 สตฺถาริ ทฏฺฐกามา อากนฺตฺวา ทิสฺวา วนฺทิตฺวา ปฺนทิวเส สวตฺถิยํ ปิณฺฑาย
 จรฺนฺตฺวา พฺพนฺชนาคาริ กนฺตฺวา เต โจเร ทิสฺวา ปิณฺฑปาทปฺปฏิกฺกนฺตฺวา
 สายณฺหสมเย ตถาคตฺติ อฺปสงฺกมิตฺวา ฆนฺเต อชฺช อมฺเหหิ ปิณฺฑาย
 จรฺนฺเตหิ พฺพนฺชนาคาเร พหู โจรา อนฺทพฺพนฺชนาทีหิ พทฺฐา มหาทฺกขํ
 อนฺทวณฺตฺวา ทิฏฺฐา เต ตานิ พฺพนฺชนานิ ฉินฺทิตฺวา ปลายิตฺุ น สกฺโกนฺติ
 อตฺถิ นฺ โข ฆนฺเต เตหิ พฺพนฺชนเหหิ อิตฺถริ อญฺญํ พฺพนฺชนํ นามาติ
 ปุจฺฉิสฺสุ ๑ สตฺถา ภิกฺขเว กิพฺพนฺชนานิ นามेतานิ ยํ ปเนตํ ฌนฺชญฺญ-
 ปุตฺตตทาราทีสุ ตณฺหาสงฺฆาตํ กิเลสพฺพนฺชนํ เอตํ เอเตหิ สตฺถุณฺณ
 สหสฺสสุณฺณ สตฺสสฺสสุณฺณ อิตฺถริ เอวํ มหฺนตฺปิ ปเนตํ ทฺวจฺฉินฺทียํ พฺพนฺชนํ
 โปราณกปณฺฑิตา ฉินฺทิตฺวา หิมวณฺตํ ปวิสิตฺวา ปพฺพชฺชีสฺสูติ อห ๑

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.พระเถระ เข้าไปอยู่ เพื่ออันเทียวไป เพื่อก่อนข้าว เห็นแล้ว ซึ่งบุรุษนั้น ผู้อันราชบุรุษ ท. นำออกไปอยู่ โดยประตูอันตั้งอยู่แล้วในทิศ ทักษิณ ยังราชบุรุษ ให้กระทำแล้ว ซึ่งเครื่องจองจำ ให้เป็นของหย่อน กล่าวแล้วว่า อ.เธอ จงนึกถึง ซึ่งกัมมัญฐาน อันอันเธอตั้งสมรอบแล้ว ใน กาลก่อน อีก ดังนี้ ฯ อ.บุรุษนั้น ได้แล้ว ซึ่งความเกิดขึ้นแห่งสติ เพราะ โอวาท นั้น ยังจตุตถฌาน ให้บังเกิดแล้ว อีก ฯ ครั้งนั้น อ.ราชบุรุษ ท. นำไปแล้ว ซึ่งบุรุษนั้น สู่ที่เป็นที่นำมาฆ่า คิดแล้วว่า อ.เราท. จักฆ่า ดังนี้ ยังบุรุษนั้นให้นอนหงายแล้ว บนหลาว ฯ อ.บุรุษนั้น ย่อมไม่กลัว ย่อมไม่ สะดุ้ง ฯ ครั้งนั้น อ.มนุษย์ ท. ผู้ยืนอยู่แล้ว ในส่วนแห่งทิศ นั้น นั้น แม้นึกขึ้นแล้ว ซึ่งอาวุธ ท. มีดาบและหอกและโตมรเป็นต้น แก่บุรุษนั้น เห็นแล้ว ซึ่งบุรุษนั้น ผู้ไม่สะดุ้งอยู่นั้นเทียว กล่าวแล้วว่า ลูกก่อนท่านผู้เจริญ ท. อ.ท่าน ท. จงดู ซึ่งบุรุษนี้ อ.บุรุษนี้ ย่อมไม่หวั่นไหวนั้นเทียว ย่อมไม่สั่น ในท่ามกลาง แห่งบุรุษ ท. ผู้มีอาวุธในมือ แม้ผู้มีร้อยมิใช่หนึ่ง โอ อ.เหตุหน้าอัศจรรย์ ดังนี้ ผู้มีความอัศจรรย์ทั้งเป็นแล้วทั้งเกิดแล้ว บันลือแล้ว บันลือใหญ่ กราบทูลแล้ว ซึ่งเรื่องอันเป็นไปทั่ว นั้น แก่พระราชา ฯ อ.พระราชา ทรงสดับแล้ว ซึ่งเหตุ นั้น ตรัสแล้วว่า อ.ท่าน ท. จงปล่อย ซึ่งบุรุษนั้น ดังนี้ เสด็จไปแล้ว แม้ผู้ สำนัก ของพระศาสดา กราบทูลแล้ว ซึ่งเนื้อความ นั้น ฯ อ.พระศาสดา ทรงแผ่ไปแล้ว ซึ่งพระรัศมี เมื่อทรงแสดง ซึ่งธรรม แก่บุรุษนั้น ตรัสแล้ว ซึ่งพระภาณินี้ว่า

อ.บุคคลใด เป็นผู้มิเกลสเพียงดงหมู่ไม้
 อันตั้งอยู่ในป่าออกแล้ว เป็นผู้โน้ม
 ไปแล้วในป่า เป็นผู้ฟันแล้วจากป่าเป็น
 ย่อมเล่นไป สู่ป่านั้นเทียว อ.ท่าน ท.
 จงดู ซึ่งบุคคลนั้นนั้นเทียว อ.บุคคลนั้น
 ฟันแล้ว (จากเครื่องผูก) ย่อมเล่นไป
 สู่เครื่องผูกนั้นเทียว ดังนี้ ฯ

อ.เนื้อความว่า อ.บุคคลใด ชื่อว่า เป็นผู้มิเกลสเพียงดงหมู่ไม้
 อันตั้งอยู่ในป่าออกแล้ว เพราะความที่แห่งตนเป็นผู้ทิ้ง ซึ่งเกลสเพียงดงหมู่ไม้
 อันตั้งอยู่ในป่า อันอันบัณฑิตนับพร้อมแล้วว่าความอาลัย ในความเป็นแห่ง
 คฤหัสถ์ แล้วจึงบวชแล้ว เป็นผู้โน้มไปแล้ว ในป่าคือตบะ อันอันบัณฑิต
 นับพร้อมแล้วว่าธรรมเป็นเครื่องอยู่ เป็นผู้ฟันแล้ว จากป่าคือตบะ อันอัน
 บัณฑิต นับพร้อมแล้วว่าเครื่องผูกคือการอยู่ครองซึ่งเรือน เป็น ย่อมเล่นไป
 สู่ป่าคือตบะ อันเป็นเครื่องผูกคือการอยู่ครองซึ่งเรือน นั้นอีกนั้นเทียว
 อ.ท่าน ท. จงดู ซึ่งบุคคล นั้น อย่างนี้ อ.บุคคลนั้น ฟันแล้ว จากเครื่องผูก
 คือการอยู่ครองซึ่งเรือน ย่อมเล่นไป สู่เครื่องผูกคือการอยู่ครองซึ่งเรือน
 อีกนั้นเทียว ดังนี้ แห่งคำอันเป็นพระภาษิตนั้น อันบัณฑิต พึงทราบ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ดังได้สดับมา ในกาลครั้งหนึ่ง พวกราชบุรุษนำพวกโจรผู้ตัดช่อง
 ปล้นคนเดินทางและฆ่ามนุษย์จำนวนมากมา ทูลแสดงแก่พระเจ้าโกศลแล้ว ฯ
 พระราชารับสั่งให้จงจำโจรเหล่านั้นไว้ด้วยเครื่องจองจำคือชื่อ เครื่องจองจำ

คือเชือกและเครื่องจองจำคือตรวนทั้งหลาย ๆ พวกภิกษุชาวชนบท แม้ประมาณ ๓๐ รูปแล ประสงค์จะเฝ้าพระบรมศาสดา ก็พากันมาเฝ้าถวายบังคมแล้ว ในวันรุ่งขึ้น จึงเที่ยวบิณฑบาตในกรุงสาวัตถี ไปถึงเรือนจำเห็นโจรเหล่านั้น กลับจากบิณฑบาตแล้ว เข้าไปเฝ้าพระตถาคตเจ้าในเวลาเย็นทูลถามว่า ข้าแต่ พระองค์ผู้เจริญ วันนี้ เมื่อพวกข้าพระองค์กำลังเที่ยวบิณฑบาต ได้พบโจร จำนวนมากในเรือนจำ ซึ่งถูกจองจำด้วยเครื่องจองจำคือข้อเป็นต้น เสวยทุกข์ มาก พวกเขาย่อมไม่สามารถเพื่อจะตัดเครื่องจองจำเหล่านั้นหนีไปได้ ขึ้นชื่อว่า เครื่องจองจำชนิดอื่นที่มั่นคงกว่าเครื่องจองจำเหล่านั้น มีอยู่หรือหนอแล พระเจ้าข้า ๆ พระบรมศาสดาตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย เครื่องจองจำเหล่านั้น จะชื่อว่าเครื่องจองจำอะไร ส่วนเครื่องจองจำคือกิเลสกล่าวคือตัณหา ในทรัพย์ ข้าวเปลือก บุตรและภรรยาเป็นต้นนั้น เป็นเครื่องจองจำที่มั่นคงกว่าเครื่อง จองจำคือข้อเป็นต้นเหล่านั้นร้อยเท่า พันเท่า แสนเท่า แต่โบราณกบัณฑิตทั้งหลายตัดเครื่องจองจำที่ตัดได้ยากนั้น แม้ใหญ่อย่างนี้แล้ว เข้าไปยังป่าหิมพานต์ บวชแล้ว ๆ